

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/154/2022
Identifikačné číslo spisu: 4022200206
Dátum vydania rozhodnutia: 29. júna 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4022200206.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobkyne: Q.. U. S., narodená X. Q. XXXX, bytom v G. Q., S. S.K. X, právne zast. Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dobšinského 12, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 13. júla 2017, Číslo: 22232-2/2017-BA, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. júna 2022, č. k. 23Sa/34/2022-144, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 27. júna 2022, č. k. 23Sa/34/2022-144 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 13. júla 2017, Číslo: 22232-2/2017-BA. Krajský súd pritom vychádzal zo záväzného právneho názoru vysloveného Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) v rozsudku zo dňa 27. apríla 2022, sp. zn. 9Sžsk/55/2020.

2. Krajský súd opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutia po zrušení rozsudku kasačným súdom bez pojednávania podľa § 107 ods. 2 SSP a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

3. Z obsahu administratívneho spisu mal súd za preukázané, že žalobkyňa aj po vydaní rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorým jej bolo zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore pediatria a dorastové lekárstvo dňom 28. 02. 2014 bola naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v odbore pediatria a dorastové lekárstvo na základe rozhodnutia Slovenskej lekárskej komory zo dňa 07. 09. 2005 č. L1A/NR/0458/05 a za predchádzajúce rozhodné obdobie vykazovala príjem a jej registrácia na daňovom úrade bola ukončená dňa 14. 04. 2014, nezaniklo jej povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28. 02. 2014, ale jej zaniklo 14. 04. 2014, keďže v intenciách právneho názoru veľkého senátu Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 1Vs/3/2019) v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR (č. k. IV. ÚS 610/2021-22) žalobca ako držiteľ licencie L1A mal postavenie SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003“), pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jeho vôle ako držiteľa tejto licencie, ktorá by mu bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. musela by existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. v nekonaní držiteľa oprávnenia.

4. Záverom krajský súd konštatoval, že podmienky vzniku a zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia sú presne stanovené v zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý nepozná ustanovenie upravujúce zmiernenie tvrdosti zákona alebo uplatňovanie výnimiek u jednotlivých poistencov. Z toho dôvodu námietka žalobkyne, že postup žalovanej v danej veci bol nespravodlivý, je právne irelevantná. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj prijatý názor Najvyššieho správneho súdu SR v rozsudku 7Sžsk/122/2018 (pravdepodobne krajský súd myslel 9Sžsk/55/2020, pozn. súdu) zo dňa 27. 04. 2022, ktorým je krajský súd viazaný, preto dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej ako i postup, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, je v súlade so zákonom, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

5. Krajský súd tak vychádzajúc zo záverov najvyššieho správneho súdu, na ktoré poukázal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, nezistil v žalobou napadnutom rozhodnutí žalovanej či v jeho vydaní predchádzajúcom postupe správnych orgánov žiadne pochybenie spôsobujúce nezákonnosť rozhodnutia. Z uvedených dôvodov tak zamietol žalobu v zmysle § 190 SSP ako nedôvodnú.

II.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 26. septembra 2022. Kasačnú sťažnosť podala z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia, a nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces krajským súdom.

7. V prvej časti sa žalobkyňa vyjadrila vo vzťahu k licencií na výkon samostatnej zdravotníckej praxe a samotnému zániku statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby, pričom podľa jej názoru samotný status samostatne zárobkovo činnnej osoby nezakladá automaticky účasť na povinnom nemocenskom poistení a povinnom dôchodkovom poistení v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom dosiahnutý príjem je potrebné posudzovať k oprávneniu, na základe ktorého žalobkyňa odvodzuje účasť na povinnom nemocenskom poistení a povinnom dôchodkovom poistení. Žalobkyňa na základe licencie L1A nevykonávala žiadnu činnosť, z ktorej by plynuli príjmy z podnikania a inej zárobkovej činnosti. Žalobkyňa bola do 28. 02. 2014 posudzovaná ako samostatne zárobkovo činnná osoba na základe vydaného povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia. Jeho zánikom boli naplnené podmienky aj pre zánik sociálneho poistenia, keďže sociálne poistenie samostatne zárobkovo

činnnej osobe zaniká vždy dňom zániku oprávnení, na ktoré bolo sociálne poistenie naviazané. Nie je dôvodná právna konštrukcia, podľa ktorej okamihom zániku tohto oprávnenia, nastupuje iný dôvod sociálneho poistenia spočívajúci len v tom, že žalobkyňa bola formálnym držiteľom licencie L1A, bez toho, aby na ňu dosahovala príjem.

8. Druhá časť kasačnej sťažnosti žalobkyne sa venovala princípu právnej istoty a porušenia práva sťažovateľa na súdnu a inú ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho súdu pre ľudské práva, v rámci čoho poukázala na vznik a zánik sociálneho poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby. Žalobkyňa ku dňu 28. 02. 2014 vykonala všetky kroky, a prejavila všetku možnú vôľu ukončiť svoj status samostatne zárobkovo činnnej osoby, a tým ukončiť svoje podnikanie ako fyzická osoba. Zároveň očakávala, že jej vec je vyriešená definitívnym a nespochybniteľným spôsobom.

9. Poukázala tiež na dva rozdielne právne názory vyslovené v rozhodnutiach veľkého senátu najvyššieho súdu - 1Vs/1/2019 a 1Vs/3/2019. Nevyhnutnou podmienkou právnej istoty, ako jedného zo základných atribútov právneho štátu je aj relatívna stabilita judikatúry. Zmeny judikatúry za situácie nezmeneného právneho predpisu by sa mali odohrávať len z principiálnych dôvodov, najmä preto, že sa zmenili právne predpisy súvisiace s právnym predpisom vykladaným, resp. došlo ku zmene právnych názorov súdov.

10. V súvislosti s rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. IV. 610/2021 uviedla, že ústavný súd sám pripúšťa, že zmena judikatúry veľkého senátu najvyššieho súdu v rovnakej skutkovo a právnej veci bez akejkoľvek zmeny objektívnych dôvodov je z hľadiska zachovania právnej istoty, ako jedného zo základných princípov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy SR určite nežiadúca. Zároveň však takéto judikatúrne zmeny pripúšťa ako tzv. „poistku omylu“ a vyšší stupeň zjednocovacieho procesu na účel aplikačnej optimalizácie prípadné eliminovanie neustálych zmien v rozhodovacej činnosti veľkého senátu najvyššieho súdu, ako strážcu zachovania princípu právnej istoty, má byť eliminované mechanizmom prijímania stanoviska v zmysle § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pričom žalobkyňa poznamenala, že poistka omylu nemôže slúžiť ako legitímny nástroj na zmenu judikatúrnej praxe veľkého senátu správneho kolégia najvyššieho súdu. Len zmena právneho názoru, ktorá vychádza z rozdielneho (nového) zloženia senátu veľkého senátu najvyššieho súdu, nemôže sama o sebe ospravedlňovať vydanie úplne protichodného rozhodnutia v tej istej skutkovo a právnej veci, bez zmeny fundamentálnych resp. objektívnych okolností. V opačnom prípade, by mohol veľký senát najvyššieho súdu, ako garant zjednocovania rozdielnej rozhodovacej súdnej praxe, v rovnakých respektíve obdobných skutkových a právnych veciach, generovať neustále nové (hoci aj protichodné) rozhodnutia, a to len na podklade iného právneho názoru, čo so sebou nesie samotnú devalváciu právnej istoty, ako jedného zo základných princípov právneho štátu.

11. V rámci vnútroštátneho právneho poriadku neexistuje ani žiadny inštitút, na základe ktorého by mohla žalobkyňa, resp. iný adresát právnych noriem, sám iniciovať začatie konania za účelom odstránenia právnej neistoty, ktorá bola (je) založená protichodnou rozhodovacou činnosťou veľkého senátu správneho kolégia najvyššieho súdu, v rovnakých skutkových a právnych veciach, a tým odstrániť nečinnosť oprávnených osôb v zmysle § 21 ods. 3 písm. a/ v spojení s § 24d ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, súčasne zabezpečujúc jednotnosť rozhodovacej praxe najvyššej všeobecnej súdnej inštalácie v rámci vnútroštátneho súdneho systému. Žalobkyňa nenamieta, že judikatúra súdov sa v čase prirodzene vyvíja a rozvíja, čo so sebou nesie aj následné revidovanie staršej judikatúry, judikatúrou novšou. Na druhej strane dynamický vývoj judikatúry, sa prirodzene dostáva do konfliktu s princípom právnej istoty, ako základnej esencie právneho štátu. Z tohto pohľadu preto zmeny judikatúry za situácie nezmeneného právneho predpisu by sa mali odohrávať len a výlučne z principiálnych, resp. objektívnych dôvodov.

12. Úlohou najvyššieho správneho súdu, ako vrcholného súdneho orgánu, je tak, ako to bolo v prípade správneho kolégia najvyššieho súdu, zabezpečovať v správnom súdnictve, jednotu a zákonnosť rozhodovania.

13. V závere kasačnej sťažnosti žalobkyňa navrhla, aby najvyšší správny súd prerušil súdne konanie vo veci tejto kasačnej sťažnosti, a v zmysle § 21 ods. 3 písm. a/ v spojení s § 24d ods. 1 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podal predsedovi najvyššieho správneho súdu, podnet na zaujatie stanoviska pléna najvyššieho správneho súdu, k zjednoteniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v právoplatných rozhodnutiach veľkého senátu správneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré bude následne pre členov pléna najvyššieho správneho súdu záväzné.

14. Navrhla, aby najvyšší správny súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

15. Žalovaná využila svoje právo na základe zaslanej výzvy krajského súdu a vyjadrila sa ku kasačnej sťažnosti podaním zo dňa 27. októbra 2022, Číslo: 13809-22/2022-BA.

16. Zotrvála na svojom právnom názore, že vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, postupovala v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. Záverom navrhla, aby najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

IV.

17. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

18. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

22. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

23. Od 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (reforma súdnictva), ktorým boli zriadené Správny súd v Banskej Bystrici, Správny súd v Bratislave a Správny súd v Košiciach (ďalej len „správne súdy“). V zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 151/2022 Z. z., správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Výkon

súdnicstva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov.

24. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 13. júla 2017, Číslo: 22232-2/2017-BA, ktorým žalovaná postupom podľa § 218 ods. 2 zákona

č. 461/2003 Z. z. odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie zo dňa 15. júna 2016, Číslo: 10706-8/2016-NR, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyňa nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28. februára 2014, ale 14. apríla 2014 ako samostatne zárobkovo činná osoba.

25. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu, ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovanej mal preukázať, že

- prvostupňový správny orgán žalovanej - Sociálna poisťovňa, pobočka Nitra (ďalej len „pobočka žalovanej“) rozhodnutím zo dňa 15. júna 2016, Číslo: 10706-8/2016-NR rozhodla, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28. februára 2014 [keďže aj po 28. februári 2014 bola naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe a zároveň príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2012 bol vyšší ako zákonom stanovená hranica];

- proti uvedenému rozhodnutiu pobočky žalovanej podala žalobkyňa odvolanie namietajúc, že povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniklo zrušením povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore pediatria dňa 28. 02. 2014;

- žalovaná ako druhostupňový (odvolací) správny orgán rozhodla o podanom odvolaní žalobkyne rozhodnutím zo dňa 13. júla 2017, Číslo: 22232-2/2017-BA tak, že odvolanie zamietla a v celom rozsahu potvrdila rozhodnutie pobočky žalovanej zo dňa 15. júna 2016;

- proti uvedenému rozhodnutiu sa žalobkyňa bránila podaním správnej žaloby - súdne konanie vedené na Krajskom súde v Nitre - rozsudkom zo dňa 30. apríla 2018, č. k. 23Sa/120/2017-73 bolo zrušené rozhodnutie žalovanej zo dňa 13. júla 2017 a vec jej vrátená na ďalšie konanie [krajský súd videl pochybenie zo strany správnych orgánov v tom, že sa nezaoberali podstatnou námietkou vyslovenou žalobkyňou týkajúcou sa podania registračného listu fyzickej osoby - odhláška a tvrdenia, že už nebude vykonávať činnosť samostatne zárobkovo činné osoby. Správny orgán sa podľa názoru krajského súdu mal zaoberať existenciou žalobkyne ako samostatne zárobkovo činné osoby a posudzovať jej príjmy po roku 2012, teda na základe akého výkonu práce tento príjem dosiahla, aby bolo možné posúdiť správne otázku výkladu § 5 písm. c/) zákona č. 461/2003 Z. z.];

- žalovaná podala proti uvedenému rozsudku kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd rozsudkom zo dňa 27. apríla 2022, sp. zn. 9Sžsk/55/2020 tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. apríla 2018, č. k. 23Sa/120/2017-73 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie [Sociálna poisťovňa v oboch stupňoch rozhodla v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z., keď rozhodla tak, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom zrušenia registrácie pre daň z príjmov fyzických osôb a daň z príjmov zo závislej činnosti ku dňu 14. 04. 2014. Zároveň v intenciách názoru veľkého senátu najvyššieho súdu v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR v prípade žalobkyne ako držiteľky licencie L1A je naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jej vôle ako držiteľky tejto licencie, ktorá by jej bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Skutočnosť, že žalobkyňa ako držiteľka tejto licencie L1A uvedenú licenciu nevyužívala, neznamená reálnu nemožnosť jej využívania];

- následne krajský súd rozsudkom zo dňa 27. júna 2022, č. k. 23Sa/34/2022-144 zamietol žalobu ako nedôvodnú vychádzajúc tak z právneho názoru vysloveného najvyšším správnym súdom v rozsudku zo dňa 27. apríla 2022, sp. zn. 9Sžsk/55/2020, ktorým bol viazaný.

26. V podanej kasačnej sťažnosti žalobkyňa opätovne otvorila otázku posudzovania jej statusu ako samostatne zárobkovo činné osoby z dôvodu držby licencie L1A v súvislosti so zánikom povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia ku dňu 14. 04. 2014, pričom tiež spochybňovala záväznosť rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1Vs/3/2019 v

porovnaní s jeho skorším rozhodnutím sp. zn. 1Vs/1/2019. Najvyšší správny súd však otázku postavenia žalobkyne v súvislosti s držbou licencie L1A považuje za vyriešenú, najmä vzhľadom na skoršie rozhodnutie najvyššieho správneho súdu zo dňa 27. apríla 2022, sp. zn. 9Sžsk/55/2018 (ďalej aj „skoršie rozhodnutie najvyššieho správneho súdu“), ktoré sa uvedenej otázke vyčerpávajúco venovalo, a na ktorej spornosť dal najvyšší správny súd už odpoveď. Najvyšší správny súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom vysloveným v skoršom rozhodnutí najvyššieho správneho súdu, v rámci ktorého boli zohľadnené aj odlišné právne názory vyslovené veľkým senátom najvyššieho súdu (1VS/1/2019 a 1Vs/3/2019) a zároveň proti rozhodnutiu 1Vs/3/2019 bola odmietnutá aj ústavná sťažnosť ústavným súdom IV. ÚS 610/2021.

27. Nedôvodné sú tak preto aj námietky žalobkyne týkajúce sa neexistencie zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu, keďže ako už bolo skonštatované v skoršom rozhodnutí najvyššieho správneho súdu: „Táto kľúčová právna otázka bola medzičasom predmetom rozporných rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 1/2019 a 1 Vs 3/2019. Podľa už citovaného § 466 ods. 3 SSP je právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu pre senáty záväzný, no možno sa od neho odchýliť len tým, že sa vec znova postúpi na prejednanie veľkému senátu. Takéto nové rozhodnutie veľkého senátu sa potom znova stáva záväzným pre všetky senáty. To však logicky predpokladá, že vydaním nového rozhodnutia veľkého senátu zanikajú účinky záväznosti právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí veľkého senátu v tom rozsahu, v akom sa právny názor vyjadrený v neskoršom rozhodnutí odchyľuje od skoršieho rozhodnutia veľkého senátu. Podľa kasačného súdu tak v súčasnosti treba pri riešení otázky účinkov licencie L1A vychádzať z neskoršieho rozsudku veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 3/2019. V rozsudku sp. zn. 1 Vs 3/2019 veľký senát formuloval právny názor, podľa ktorého licenciu L1A (na výkon samostatnej zdravotníckej praxe) ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., na základe ktorého je lekár - držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely sociálneho poistenia. Sociálna poisťovňa neposudzuje príjem takého lekára výlučne vo vzťahu k licencií L1A a teda nie je povinná skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú príjmami lekára, považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Ak taký lekár v daňovom priznaní priznal príjmy, považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (§ 6 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov), ide vždy o príjem samostatne zárobkovo činnnej osoby a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa iných písmen v § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. Rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu bolo napadnuté aj ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd Slovenskej republiky ju však uznesením sp. zn. IV. ÚS 610/2021 odmietol, pretože vyslovené právny závery nepovažoval za ústavne neudržateľné. Senát najvyššieho správneho súdu je podľa § 466 ods. 3 SSP uvedenými právnymi názormi viazaný a nevidí žiaden dôvod na to, aby sa od nich postupom podľa citovaného ustanovenia odkláňal.“

28. Druhá časť námietok žalobkyne uvedených v kasačnej sťažnosti smerovala vo vzťahu k rozhodnutiu ústavného súdu (uznesenie, č. k. IV. ÚS 610/2021-22 zo dňa 30. novembra 2021), ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti rozsudku najvyššieho súdu 1Vs/3/2019. V uvedenom uznesení bolo skonštatované, že: „Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok nie je možné považovať za zjavne neodôvodnený ani za arbitrárny, teda taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch nemajúcich oporu v zákone, resp. popierajúcich podstatu, zmysel a účel v predmetnom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu zo strany všeobecného súdu je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z ústavnoprávneho hľadiska preto nie je dôvod na spochybnenie záverov napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne zdôvodnené, aj keď s takým zdôvodnením sťažovateľ nesúhlasí a využíva dostupnú inštančnú možnosť tieto závery vo svoj prospech „prebití“, nie však na podklade využiteľnom pre ústavnú sťažnosť. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je teda ústavne udržateľný.“ Ústavný súd opäť pripomenul, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak

poslanie, ktoré zákon zveril najvyššiemu súdu (bod 22 odôvodnenia tohto rozhodnutia), a preto, ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe vidieť porušenie článku 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. článku 6 ods. 1 dohovoru, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (pozri bližšie IV. ÚS 426/2018). Zdôraznil, že zjednocovanie rozhodovania senátov najvyššieho súdu je (aj) vecou veľkého senátu príslušného kolégia tohto súdu. Po takom vyriešení určitej právnej otázky je určite z hľadiska právnej istoty nežiaduce, ak sa judikatúrny stav opätovne zmenil bez zmeny pre rozhodovanie podstatného právneho predpisu. Zároveň však platí, že pokiaľ zákonodarca s postupom zmeny právneho názoru veľkého senátu o tej istej otázke následným rozhodnutím veľkého senátu v inom zložení výslovne počíta, ide o „poistku omylu“ a vyšší stupeň zjednocovacieho procesu na účel aplikačnej optimalizácie (k tomu pozri body 17, 19, 21 a 23 odôvodnenia). Novo rozhodujúci sudcovia najvyššieho súdu nemôžu v predmetnej situácii svoj odlišný právny názor ignorovať, a naopak, postupujú ex officio, pričom taký ich zákonne súladný postup nemôže byť z hľadiska práva na súdnu ochranu neúspešnej strany v konaní v zmysle článku 51 ods. 1 Ústavy SR úspešne napadnutý ako ústavne nekonformný. Žalobkyňou avizované (ako možné) neustále preklápanie riešenia dotknutej právnej otázky postupne sa líšiacimi rozhodnutiami veľkého senátu kolégia v inom zložení je eliminované mechanizmom prijímania stanoviska podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

29. Ústavný súd teda v okolnostiach tejto veci dospel k záveru, že argumentácii sťažovateľa chýba ústavnoprávny rozmer, keď vo svojej ústavnej sťažnosti v zásade len polemizuje s právnymi závermi najvyššieho súdu a stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov. Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho súdu, ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Uvedené je dostačujúce na to, aby ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti, ako celku, sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Rozhodnutie ústavného súdu, ako aj rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu je pre súdy záväzné.

30. Najvyšší správny súd zároveň poukazuje, že „obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania“. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 zo dňa 08. 03. 2017).

31. Žalobkyňa tiež v kasačnej sťažnosti (v bode označenom ako „Návrh na prerušenie súdneho konania“) navrhla, aby najvyšší správny súd („za účelom zachovania princípu právnej istoty, ako aj práva sťažovateľa na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 ods. 1 ...“) prerušil konanie a „... podal predsedovi Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky podnet na zaujatie stanoviska pléna Najvyššieho správneho súdu k zjednoteniu výkladu zákonov ...“. Odvolávala sa pritom na ustanovenie § 21 ods. 3 písm. a) v spojení s ustanovením § 24d ods. 1 písm. b) zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V súvislosti s týmto návrhom, najvyšší správny súd uvádza, že právne závery týkajúce sa (sporných) právnych otázok už prešli riadnou kontrolou ústavnosti a uznesením ústavného súdu zo dňa 30. 11. 2021, sp. zn. IV. ÚS 610/2021 (vo veci ústavnej sťažnosti Rvp 361/2021), bola ústavná sťažnosť podľa článku 127 Ústavy SR proti rozhodnutiu Veľkého senátu správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1Vs/3/2019 odmietnutá. Ústavný súd pritom výslovne konštatoval, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu je podľa jeho názoru výslovne dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší správny súd tak z uvedeného dôvodu, ale aj preto, že neidentifikoval žiaden z dôvodov uvedených v § 100 SSP, návrh žalobkyne na prerušenie konania nevyhodnotil ako dôvodný.

32. Záverom najvyšší správny súd poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Atanaslovski proti bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko zo 14.01.2010, podľa ktorého vývoj judikatúry sám o sebe nie je v rozpore s výkonom spravodlivosti, keďže neschopnosť zachovať dynamický a vývojový prístup by mohol byť prekážkou reformy alebo zlepšenia. Európsky súd pripomenul, že požiadavka právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní nezahŕňa právo na jednotnosť judikatúry (čo neskôr zdôraznil v rozsudku Sahin a Sahin proti Turecku z 20.10.2011).

33. Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší správny súd námietky žalobkyne proti rozsudku krajského súdu považoval za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

34. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala, ich náhradu podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanej ich nepriznal z dôvodu, že nedošlo k naplneniu predpokladu plynúceho z § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP.

35. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.